

عنوان مقاله:

هدایت و ضلالت قرآنی و رابطهمان با اختیار انسان از منظر علامه طباطبایی، فخر رازی و زمخشری

محل انتشار:

پژوهشنامه کلام تطبیقی شیعه، دوره 1، شماره 1 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسندگان:

علی کربلایی پازوکی - دانشیار معارف اسلامی، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران

زینت نوروزی - دانشجوی دکتری تفسیر تطبیقی، موسسه آموزشی کوثر، ایران

خلاصه مقاله:

یکی از موضوعات مهم قرآنی مسیله هدایت و ضلالت است؛ در این رابطه، قرآن در مواردی هدایت و ضلالت را به خدا نسبت میدهد و درآیاتی نیز بر اراده و اختیار انسان در هدایت و ضلالتش تاکید دارد. چه رابطهای بین هدایت و ضلالت الهی و نقش افعال اختیاری و اراده‌انسان از منظر قرآن وجود دارد؟ این تحقیق با روش توصیفی، تحلیلی و تطبیقی به بررسی آیات هدایت و ضلالت در قرآن از دیدگاه علامه طباطبایی در تفسیر «المیزان»، فخر رازی در تفسیر مفاتیح‌الغیب و زمخشری در تفسیر کشف‌المبهرات می‌پردازد. هدف این پژوهش، یافتن رابطهای معنادار بین هدایت و ضلالت الهی است که از ظاهر برخی از آیات قرآن فهمیده میشود و نیز نقش اختیار و اراده انسان در این موضوع که از بعضی آیات دیگر استنباط میشود. علامه طباطبایی هدایت ابتدایی و توفیقی را به اراده الهی و ضلالت ابتدایی را به اراده انسانی و ضلالت کیفی را نوعی مجازات الهی میداند؛ فخر رازی با پذیرش مسلک جبرگرایانه، خداوند را خالق همهچیز از جمله هدایت و ضلالت بیان کرده است و زمخشری، براساس مکتب اعتزال، استناد هدایت و ضلالت در آیات قرآن به خداوند را نوعی مجاز میداند و بر نقش اراده و اختیار انسان تاکید دارد.

کلمات کلیدی:

هدایت، ضلالت، اختیار، جبر، طباطبایی، فخر رازی، زمخشری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1124431>

